

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

напрямів: 01411 "Фізична культура (середня освіта);

017 "Фізична культура і спорт"

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Львівським державним університетом фізичної культури
Імені Івана Боберського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології
Львівського державного університету фізичної культури
Степанченко Наталія Іванівна

ВСТУП

Курс “Педагогіка і психологія вищої школи” є основою психолого-педагогічної підготовки магістрів, які поповнять науково-викладацький корпус закладів вищої освіти.

Мета курсу – ознайомити магістрів із цілями та напрямками реформування вищої освіти, її структурою, системою, методологічними, психолого-педагогічними та методичними основами організації навчально-виховного процесу, науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти.

Завдання курсу:

- озброїти майбутніх викладачів вищої школи та науковців методологією педагогіки і психології, глибокими знаннями основних педагогічних і психологічних категорій і понять;
- сформуванню розуміння високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людини;
- сприяти виробленню у майбутніх викладачів індивідуального стилю науково-педагогічної діяльності;
- стимулювати майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення, саморозвитку, самозростання;
- розкрити особливості організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі, а також сучасні підходи до методів, форм, засобів навчання й виховання;
- вдосконалювати вміння самостійно працювати з науковою (спеціальною, педагогічною, психологічною) літературою, з Інтернетом;
- розвивати творче, конструктивне мислення майбутніх викладачів як основи новаторської професійної майстерності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є навчально-виховна діяльність, яка здійснюється в закладах вищої освіти.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “*Педагогіка і психологія вищої школи*” складена відповідно до освітньо-професійної

програми підготовки *магістра* напрямів: «Фізична культура (середня освіта)», «Фізична культура і спорт».

Міждисциплінарні зв'язки: педагогічна психологія, філософія, фізіологія, соціологія, етнопедагогіка.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Змістовий модуль 1. Гуманізація і гуманітаризація системи вищої освіти.
2. Змістовий модуль 2. Психологія взаємопорозуміння і взаємовідношень в групі.
3. Змістовий модуль 3. Методика викладання у вищій школі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- особливості і принципи гуманістичного підходу до вивчення особистості;
- основні особливості юнацького віку та особливостей екзистенційної кризи;
- критерії психічного здоров'я як складових розвитку особистості;
- особливості спілкування, взаємовідносин у студентській групі;
- засади, на яких ґрунтується державна політика України в галузі вищої освіти;
- принципи гуманістичного підходу до вивчення особистості;
- основні особливості неперервної освіти;
- компоненти професійної культури;
- форми і методи навчання;
- методи контролю і самоконтролю.

- вміти:

- застосовувати у викладацькій діяльності методи та технології психології вищої школи;
- використовувати психологічні та педагогічні знання для організації професійної діяльності (планування, контроль, управління групою тощо);
- складати психологічний портрет індивідуальності;
- характеризувати освітні рівні вищої школи;
- характеризувати освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», «магістр» за фахом «Фізична культура і спорт»;
- використовувати навчальні ігри у навчально-виховному процесі;
- володіти засадничими категоріями методики викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- ставити мету, планувати, організовувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності студентів;

- інтегрувати знання, які сприяють зростанню особистості, прояву її творчого потенціалу.

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ГУМАНІЗАЦІЯ І ГУМАНІТАРИЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Психологія вищої школи. Предмет та задачі психології вищої школи. Загальні основи психології вищої школи. Місце психології вищої школи в системі психологічних наук. Категорії психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Сучасні методологічні аспекти психології вищої школи. Гуманізація і гуманітаризація вищої освіти. Психологічні вимоги до процесу навчання у вищій школі.

Тема 2. Психологія особистості. Сучасні теорії особистості. Критерії психічного здоров'я особистості. Особистість викладача. Поняття «індивідуальний імідж сучасного педагога». Види іміджів. Функції іміджу. Структура іміджу. Психологічні закономірності формування індивідуального іміджу сучасного педагога. Особистість студента, особливості юнацького віку. Кризи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ І ВЗАЄМОВІДНОШЕНЬ В ГРУПІ

Тема 3. Соціально-психологічна структура групи. Визначення групи, її структури, видів. Теорії лідерства. Типи лідерів. Стили управління. Стили педагогічного управління. Умови підвищення ефективності управління та співпраці. Умови створення гарної атмосфери у колективі для підвищення ефективності праці підлеглих.

Тема 4. Комунікативний процес. Психологія спілкування. Психологічна характеристика процесу комунікації. Моделі комунікації. Закони успішної комунікації. Види спілкування. Психологічні умови успішного спілкування. Засоби та бар'єри спілкування. Спілкування як процес сприйняття людьми один одного. Стили педагогічного спілкування. Емоційний інтелект, емоційні компетенції.

Тема 5. Психологія конфлікту. Конфлікти та шляхи їх подолання. Зміст поняття «конфлікт». Типи конфліктів. Умови виникнення конфліктної ситуації. Стратегії поведінки в конфліктній ситуації. Типи конфліктних особистостей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 6. Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку. Вища освіта в Україні, її основні принципи і завдання. Тенденції та перспективи розвитку вищої освіти в розвинених країнах світу у ХХІ столітті. Інтеграція вищої освіти. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти. Організація праці викладача вишу. Педагогічне навантаження.

Тема 7. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Місце та роль методичного забезпечення для якісної підготовки фахівців. Робоча програма дисципліни. План заняття. Опорні конспекти: їхня структура, методичні підходи до написання. Сучасні підручники та навчальні посібники. Комп'ютерна підтримка навчального процесу.

Тема 8. Методика проведення лекційних, семінарських і практичних занять. Види лекцій та їх особливості. Підготовка та організація лекційних занять. Лектор та аудиторія. Імідж лектора, його складові. Семінарські заняття: види і методика їх проведення. Практичні заняття як форма організації навчання. Навчально-методичне забезпечення проведення занять.

Тема 9. Сучасні технології навчання у виші. Сутність педагогічної інноватики. Інтерактивне навчання. Структура та процес ділової гри. Ігрові технології у вищій школі. Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації.

Тема 10. Діагностика знань студентів. Компоненти, функції і види контролю знань студентів. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення. Рейтинговий контроль знань. Особливості проведення заліків та іспитів. Комплексні екзаменаційні білети та методика їх розробки. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.

Рекомендована література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи : Курс лекцій : Модульне навчання. – К. : Вища школа, 1993. – 280 с.
2. Булгакова Н. Б. Педагогіка вищої школи: Конспект лекцій: К. : НАУ, 2003. – 40 с.
3. Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : методичний посібник для студентів магістратури. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
5. Гессен С. И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию / Отв.ред.исост. П. В. Алексеев. – М. : Школа-Пресс, 1995. – 448 с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.

7. Гузій Н. В. Основи педагогічного професіоналізму : навч. посібник. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. – 156 с.
8. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти. – К. : НПУ, 2004. – 243 с.
9. Дроб'язко П. І. Українська національна школа: витоки і сучасність: Посібник. – К. : Академія, 1997. – 184 с.
10. Економіка вищої освіти України: тенденції та механізм розвитку / За заг. ред. В. П. Андрущенко. – К. : Пед. преса, 2006. – 208 с.
11. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
12. Збірник нормативних документів щодо організації навчального процесу / За заг. ред. Шинкарука В. Д. – К., 2008. – 198 с.
13. З історії національного шкільництва : навчально-методичний посібник / В. Ф. Живодьор, А. А. Сбруєва, М. Ю. Рисіна. – К. : ІЗМН, 1998. – 144 с.
14. Історія педагогіки: навчальний посібник / За ред. М. В. Левківського, О. А. Дубасенюк. – Житомир : ЖДПУ, 1999. – 335 с.
15. Касянович Г. П. Педагогіка вищої школи : Навчально-методичний посібник. – Львів : Ліга-Прес, 2000. – 100 с.
16. Кудіна В. В., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: курс лекцій. – К. : КСУ, 2004. – 175 с.
17. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
18. Левківський М. В. Історія педагогіки : підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 360 с.
19. Лещенко М., Москаленко А. Магістерська робота освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” зі спеціальності “Управління навчальним закладом”: навчально-методичний посібник. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2005 – 2006.
20. Лещенко М. П. Принципи структурування змісту педагогічної освіти в класичних університетах // Науковий вісник Миколаївського держ. ун-т. – Вип. 12. Педагогічні науки : Збірник наукових праць. – Т. 1. – Миколаїв: МДУ, 2006. – С. 50–62.
21. Лещенко М. П. Зміст педагогічної освіти в класичних університетах // Польсько-український журнал. – № 5 – 2006. – С. 17–21.
22. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д. Т. Історія української педагогіки / За заг. ред. дійсного члена АПН України М. Г. Стельмаховича. – К. : Інститут змісту і методів навчання МО України, 1998. – 337 с.
23. Люріна Т. І. Формування управлінських умінь майбутнього вчителя у позанавчальній діяльності : навчально-методичний посібник / Т. І. Люріна, В. В. Молодиченко, Н. Ю. Сердюк. – Мелітополь : Вид-во «Мелітополь», 2007. – 110 с.

24. Марушкевин А. А. Педагогіка вищої школи : Теорія виховання: Навчальний посібник. – К. : ВПЦ “Київський університет”, 2006. – 80 с.
25. Мартиненко С. М., Москаленко А. М. Організація науково-дослідницької роботи студентів з педагогічних дисциплін: Навч.-метод. посібник. – Кам’янець-Подільський, 2007. – 84 с.
26. Матвієнко О. Стратегії розвитку середньої освіти у країнах європейського соціуму : ьонографія. – К. : Ленвіт, 2005. – 381 с.
27. Мещанинов О. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні : Монографія. – Миколаїв : вид-во МДГУ імені Петра Могили, 2005.
28. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : навч. посіб. – К. : Вікар, 2003. – 335 с.
29. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник. – К. : Вища школа, 2003.
30. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи / За ред. О. Г. Мороза. – К. : НПУ, 2003. – 268 с.
31. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / За заг. ред. О. Г. Мороза. – К. : НПУ, 2006. – 206 с.
32. Москаленко А. М. Лекції з історії педагогіки. Модуль 1. “Історія педагогіки України”. – К. : КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2005. – 90 с.
33. Москаленко А. М. Лекції з історії зарубіжної педагогіки. Модуль 2. “Історія зарубіжної педагогіки”. – К. : КМПУ ім. Б. Д.Грінченка, 2005 – 72 с.
34. Навчально-методична розробка курсу “Педагогіка вищої школи” для студентів юридичного факультету / Упорядн. О. В. Плахотнік.. – К. : ВПЦ “Київський університет”, 2001.– 34 с.
35. Навчальний процес у вищій педагогічній школі : навч. посібник / За ред. академіка О. Г. Мороза. – К. : НПУ, 2001. – 338 с.
36. Навчально-методичний комплекс дисципліни “Педагогіка вищої школи” для гуманітарних факультетів / упоряд. О. І. Бабіна. – К. : ВПЦ “Київський університет”, 2004. – 36 с.
37. Науково-дослідна робота в закладах освіти: Методичний посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: АСТОН, 2001. – 140 с.
38. Ніколаєнко С. Реформування системи освіти України в контексті світових інтеграційних процесів // Пам'ять століть. –2005. – № 3–4. – С. 4–14.
39. Наукова школа : центр професійної підготовки педагогічних кадрів (науковий доробок викладачів та аспірантів кафедри педагогіки Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка : Науковий збірник / за ред.. проф.. Дубасенюк О. А. – Житомир: Житомир. Держ. Пед. ун-т, 2003. – 334 с.

40. Освіта України. Нормативно-правові документи. – К. : Міленіум, 2001. – 472 с.
41. Освіта в українському зарубіжжі: досвід становлення і перспективи / Матеріали I Міжнародної наук.-практ. конф., 1-4 листопада 2000 р. / Редкол.: В.В. Скопенко (голова) та ін. – К.: Укр. світ, 2001. – 240 с.
42. Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події / За заг.ред. В. Г. Кременя. – К.: Вища школа, 2001. – 159 с.
43. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 рр.) / За ред. В. Г. Кременя. – Тернопіль : Вид-во ТДПУ, 2004. – 147 с.
44. Основи національного виховання: Концептуальні положення / В. Г. Кузь, Ю. Д. Руденко, З. О. Сергійчик та ін.; за заг. ред. В. Г. Кузя та ін. – К. : Інформ. вид. центр “Київ”, 1993. – (Ч.1.) – 152 с.
45. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; за ред. З. Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2005.
46. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Практикум. – К. : Каравела, 2008. – 336 с. (Гриф МОН України, лист 1.4/18-г-914 від 13.06.2007р.).
47. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. – К. : ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320 с.
48. Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах. Інформаційний вісник. Вища освіта. Київ. – № 7. – 2002.
49. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : Навч. посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова.–К., 2003.–116 с.
50. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні / Х – поч. ХХ ст. / : Нариси / Редколегія : М. Д. Ярмаченко / відп. редактор/, Н. П. Калениченко /заст. відп. редактора/, С. У. Гончаренко та інші. – К. : Рад. шк., 1991. – 381 с.
51. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю. Історія педагогіки у схемах, картках, діаграмах: навчальний посібник. – Суми : СумДПУ, 2000. – 208 с.
52. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю. Навчальний посібник по курсу “Історія педагогіки”. – Суми: СДП, 1998. – 120 с.
53. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К. : Вища школа, 2005. – 240 с.
54. Солдатенко М. Теорія і практика самостійної пізнавальної діяльності : [монографія] / Микола Миколайович Солдатенко.– К. : Вид. НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. – 198 с.
55. Соловей М. І., Спіцин Є. С. Основи професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти . – К. : Вид. центр КНЛУ, 2002. – 232 с.

56. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка : навч. посібник. – К. : ІЗМН, 1997. – 232 с.
57. Стельмахович М. Г. Українська родинна педагогіка : навч. посібник. – К. : ІСДО, 1996. – 288 с.
58. Ступарик Б. М. Національна школа: витоки, становлення: навчально-метод. посібник. – К. : ІЗМН, 1998. – 336 с.
59. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – К. : “Академвидав”, 2006. – 352 с. (Альма-матер).
60. Хомич Л. Духовний розвиток особистості студента / Зб. наук, праць ПДПУ імені В. Г. Короленка. Серія “Педагогічні науки”. – Випуск 2 (35). – Полтава, 2004. – С. 4–9.
61. Хомич Л. Тенденції розвитку виховних педагогічних систем. Польсько-Український журнал “Професійна освіта: педагогіка і психологія” / За ред. Івана Зязюна, Неллі Ничкало та ін. – № 8. – Ченстохова – Київ, 2006. – С. 145–152.
62. Хомич Л. Формування здорового способу життя студентської молоді / Зб. наук, праць ПДПУ імені В. Г. Короленка. Серія “Педагогічні науки”. – Випуск 5 (32). – Полтава, 2003. – С. 139–145.
63. Усатенко Т. П. Українська національна школа: минуле і майбутнє : монографія. – К. : Наукова думка, 2003. – 286 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. [http : //www.info-library.com.ua/](http://www.info-library.com.ua/) – Електронна бібліотека.
2. Болюбаш Я. Я. Державна програма «Вчитель» – поступ назустріч учителю /
Я. Я. Болюбаш // [http : // www.mon.gov.ua](http://www.mon.gov.ua)
3. Інститут корекційної педагогіки і психології, м. Київ. Режим доступу :
www.ikpp.npu.edu.ua/index.php?limitstart
4. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Даний ресурс містить максимально широкий спектр ключових текстів з психології, психогігієни, філософії, релігії, культурології та ін.
Режим доступу: [http : //psylib.kiev.ua/](http://psylib.kiev.ua/)
5. Сайт факультету соціології та психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка представляє наукову фахову онлайн-бібліотеку, зокрема понад 20 повнотекстових електронних версій видань з психології. – Режим доступу : [http : //www.socd.univ.kiev.ua/](http://www.socd.univ.kiev.ua/)

14. Електронні ресурси

1. Гончар О. В. Форми і методи педагогічної взаємодії учасників навчального процесу в системі вищої школи другої половини ХХ століття [Електронний ресурс] / О. Гончар. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2010_5/10govxxc.pdf
2. Гульбс О. А. Особистісне становлення викладача вищої школи в професійній діяльності [Електронний ресурс] / О. А. Гульбс. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2009_5/PB-5/PB-5_47.pdf
3. Елементи педагогічної майстерності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.grinchuk.lviv.ua/referat/1/1099.html
4. Євдокімова О. О. Педагогічна майстерність викладачів вищої школи і фактори, що впливають на її формування [Електронний ресурс] / О. О. Євдокімова – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pzpp/2010_12_2/81-89.pdf
5. Журнал «Сучасна Освіта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://s-osvita.com.ua/>
6. Кайдалова Л. Г. Професійна компетентність та імідж сучасного викладача [Електронний ресурс] / Л. Г. Кайдалова – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2009-01/09klgimt.pdf
7. Квак О. В. Формування педагогічної техніки, як важливої основи педагогічного професійного мислення [Електронний ресурс] / О. В. Квак – Режим доступу : www.bati-referaty.net.ua/engine/download.php?id
- 8.. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [Електронний ресурс] / А. І. Кузьмінський – К. : Знання, 2005. – 486 с. – Режим доступу : www.info-library.com.ua/books-book-105.ht
9. [Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України](http://mon.gov.ua/) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>

10. [Національна академія педагогічних наук України](#) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: naps.gov.ua/
11. Обривкіна О. М. Сучасні форми методичної роботи з підвищення педагогічної майстерності викладачів в університеті [Електронний ресурс] / О. М. Обривкіна – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnau_ppf/2010_155.../10oom.pdf
12. Ольшанська Н. Конфлікт і взаємодія [Електронний ресурс] / Н. Ольшанська. – Режим доступу :<http://osvita.ua/school/psychology/675>
13. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл [Електронний ресурс] / В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с. – Режим доступу : <http://pidruchniki.com.ua/pedagogika/>
14. Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/>
15. Освітній проект ІНТЕРШКОЛА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://is4all.in.ua/>
Острів Знаний [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ostriv.in.ua/>
16. Партнерство в навчанні: освітня мережа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.partnersinlearningnetwork.com/>
17. Педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pedagogika.at.ua>.
18. Педагогічні персоналії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pedagogika.at.ua/publ/pedagogichni_personaliji/6.
19. Програма Intel «Навчання для майбутнього» [Електронний ресурс] // Intel. Навчання для майбутнього в Україні. – Режим доступу: <http://www.iteach.com.ua/>
20. Седашова О. А. Партнерство: нова модель педагогічної взаємодії викладача та студента у ВНЗ України [Електронний ресурс] / О. А. Седашова – Режим доступу :<http://nauka.zinet.info/3/sedashova.php>
21. Стахневич В. До проблеми формування індивідуального професійно-педагогічного іміджу викладача вищого аграрного навчального закладу

- [Електронний ресурс] / В. Стахневич, Н. Срібна // Вісник Львівського нац. університету. Серія : Педагогіка. – Л., 2009. – Вип. 25, ч. 1. – С. 263–270. – Режим доступу : http://194.44.242.244/portal/Natural/VLNU/Ped/2009_25-1/index.html
22. Стецюк К. В. Педагогічна культура викладача в контексті вимог Болонського процесу [Електронний ресурс] / К. В. Стецюк, О. А. Сєдашова – Режим доступу: http://lp.edu.ua/Institute/IGS/IPP/WebRC/issues/Stetsyuk_Syedashova.htm
- 23 European Training Village : Policy Report [Electronic resource]. – Access mode : <http://www2.trainingvillage.gr/etv/policyreport/policyreport.asp>.
24. Europeana [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.europeana.eu/portal/>.
25. Eurydice — Network on Educational System and Policies in the Europe / EACEA [Electronic resource]. – Access mode : http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма контролю: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Тестові завдання для визначення рівня знань студентів у балах по кожному змістовному модулю. Педагогічні ситуації та задачі. Практикум з педагогічної техніки.

6. Засоби діагностики успішності навчання

Тестові завдання для визначення рівня знань студентів у балах по кожному змістовному модулю.

Педагогічні ситуації та задачі.